

BOEKBESPREKING

Reformatie: een blijvende opdracht!

150 pag. f 9.90.

Uitg. J. H. Kok, Kampen 1973.

Bij gelegenheid van haar 50-jarig bestaan biedt de Vereniging Protestants Nederland deze bundel aan: een waardige wijze van herdenken.

Onder de titel „Reformatie: een blijvende opdracht!” worden de bijdragen van elf scribenten samengebracht.

Worden wij opgeroepen tot het ter hand nemen van de (of een voortgaande) reformatie of iets van dien aard? Neen, aldus ds. J. W. Verheij in de Epiloog. Een reformatie wordt niet zomaar ter hand genomen. Men heeft dit in het verleden wel willen ondernemen; menselijke activiteiten werden met de naam „reformatie” getooid. Maar de uitkomst toonde aan, dat er veel vleselijke ijver aan het werk was geweest, die dus niet uit God was (146). In het Ten Geleide had de voorzitter van Protestants Nederland, ds. L. Lagerweij, ook reeds opgemerkt: de titel bedoelt niet, dat Reformatie zaak en taak van mensen is. Zij is een werk Gods, door Zijn Woord en Geest. De blijvende opdracht is dit kostbare erfgoed te bewaren door er uit te leven en te werken (7). De veelzijdigheid van deze bundel is op zichzelf reeds een bewijs van „de actualiteit van het reformatorisch belijden”, waarover prof. dr. C. Graafland schrijft. De z.g. nieuwere theologie acht dit belijden voor onze tijd weinig actueel. Doch terwijl zijzelf bij nadere toetsing niet zo heel veel nieuws brengt, blijkt met name Calvijn verrassend veel aan onze tijd te zeggen te hebben. Als wij niet tot de koplopers behoren bij het zoeken naar antwoorden op de vragen, die thans aan de orde zijn, komt dat beslist niet, omdat wij uit de school van Calvijn stammen (28).

Scherp is de critiek op de ontwikkelingen bij de Wereldraad van Kerken, die drs. K. Exalto levert in zijn „Eenheid in Christus”. „Er is nergens een nauwgezet luisteren naar het getuigenis van Jezus Christus en van Zijn apostelen. De meest wezenlijke aspecten van de eenheid in Christus vindt men in de genoemde documenten nergens”. „De bereidheid naar het beslissende Woord van God te luisteren is lang niet algemeen; zelfs niet in kerken wier belijdenis dit als eis stellen. Kerken die het Woord stellen boven alle meningen van mensen zullen niet anders dan alleen kunnen staan. Niet zij sluiten een Wereldraad uit, maar een Wereldraad als de bestaande sluit hen uit” (43).

In „Rome-Reformatie. Een oud dilemma in nieuwe vorm” toont prof. dr. W. H. Velema aan, hoe er door de rooms-katholieke en protestantse theologie een storm van humanisme

vaart (50). Hiertegen keerde zich terecht het Getuigenis van 1971. Hij besluit met te stellen: „Wij hebben op de uitdagingen van onze tijd niet te antwoorden met nieuwe vondsten, die wij doen. Wij hebben te staan voor wat God in Zijn Woord ons heeft toevertrouwd. Wij zijn niet bereid achter de Reformatie terug te gaan De Reformatie was ook maar niet een menselijke visie. Het was niet minder dan de herontdekking van het Woord van God. In dat Woord ligt voor ons het leven” (54).

Vanuit Schrift en historie belicht dr. C. A. Tucker („De Christenstand in Nederland. Was zij tot 1800 oecumenisch?” . . . een wat moeilijke titel!) de begrippen „katholiek” en „oecumenisch”. Hij besluit zijn geladen betoog, dat veel historische bijzonderheden bevat, met enige conclusies, waarvan de laatste luidt: „Van alle tijden echter geldt — op het dromen van enkele waanwijze dweepers na — dat slechts dán iets van de katholiciteit der Kerk zichtbaar werd, wanneer men gereinigd was door Jezus' bloed, en met hart en wil in één Geest door de kracht van het geloof verenigd werd, en al zijn zaligheid verwachtte in Jezus Christus, geheiligd en verzegeld door de Heilige Geest” (75).

Belangwekkend, vooral voor juridisch-geïnteresseerden, is de verhandeling van een deskundige op het gebied van het canonieke recht der Rooms-Katholieke Kerk, mevr. mr. dr. Ja. C. de Meyere: „De Rooms-Katholieke Kerk en de rechten van de mens op het gebied van de geestelijke vrijheid”. Hoewel aan de leer van de rechten van de mens bijbelse en specifieke evangelische gedachten ten grondslag liggen (76), is deze eerst door paus Johannes XXIII, zij het niet zonder bezwaren, positief gewaardeerd. Deze paus bracht een totale ommekeer in de politiek van de Rooms-Katholieke Kerk (100) en steekt daarin wel zeer gunstig af tegen zijn voorganger, paus Pius XII, wiens manipulaties vóór, tijdens en na Wereldoorlog II uitvoerig worden beschreven. Maar nog steeds maakt het kerkelijk recht inbreuk op fundamentele mensenrechten (103). De maatschappij, het onderwijs en de zending worden bedreigd door z.g. moderne beschouwingswijzen, die alleen weerstaan kunnen worden door te leven uit- en te handelen naar de beginselen der Reformatie, d.w.z. vanuit het levende Woord van God. Zulks wordt resp. in „Reformatie en maatschappij” (prof. dr. ir. H. van Riessen), „Het protestants-christelijk onderwijs in de branding” (Jac. Kruidenier) en „Zending vroeger en nu: een les” (drs. J. J. Tigchelaar) uiteengezet.

Nu Rome in gisting is en ons nader schijnt te komen: zijn er nog voldoende gronden voor de evangelische „veldtochten” der protestantse christenen in België? Ja, zegt de stem uit Vlaanderen in „Evangelisatie onder Rooms-Ka-

tholieken?" Deze stem zal velen onzer bekend zijn . . . het is die van J. K. Overbeeke van De Kruisbanier, die waard is ook in Nederland gelezen te worden.

Al met al: een boek, lezing en bestudering verdienend.

Het is in de boekhandel verkrijgbaar of door overschrijving van f 9.90 op postrekening 19.55.00 t.n.v. Protestants Nederland, Van Heemstrastraat 20, Delft.

Zeist

P. A. A. KLUSENER

Israël-preek van Ds. L. de Ru

Enkele weken geleden ontving ik een gestencild exemplaar van de Israël-preek over Ezechiël 36, die Ds. L. de Ru, Hervormd predikant te Amsterdam, na de oorlog van de Grote Verzoendag in verschillende kerken te Amsterdam heeft gehouden, en die nu onder de titel „Het vrije geschenk van de aan zichzelf trouw-blijvende God" is uitgegeven. Het was niet de bedoeling van Ds. De Ru, dat aan zijn preek een uitvoerige bespreking in ons blad zou worden gewijd. Wel hoopt hij, dat tal van lezers van het Kerkblaadje — zelf is hij een zeer belangstellend lezer van ons blad — zich deze preek zullen aanschaffen en de inhoud ervan ernstig zullen overwegen. Zij is verkrijgbaar tegen de niet-geringe prijs van f 10.— per exemplaar, over te maken op postrekening nr. 766120 t.n.v. Ds. L. de Ru, Ter Gouwstraat 18 te Amsterdam. De opbrengst van de verkochte preken komt geheel ten goede aan de Collectieve Israël-Actie. Wij bevelen deze Israël-preek, die wijzelf met de grootste instemming hebben gelezen, in uw belangstelling en de C.I.A. in uw offervaardigheid heel hartelijk aan.

D. VAN HEYST

Mededeling aan onze lezers

De laatste jaren zijn, zoals iedereen bekend is, jaren geweest van enorme prijsstijgingen. Voor ons Kerkblaadje betekende dit telkens een ingrijpende verhoging van drukkosten en porti. En nog is het einde van al die prijsstijgingen niet te voorzien. Dankzij de onbaatzuchtige van al onze medewerkers en — niet te vergeten — de talrijke giften van dankbare lezers en lezeressen van ons blad, die de administratrice ook in 1973 mocht ontvangen, heeft de kas van het Kerkblaadje aan al die verhogingen van drukkosten en porti het hoofd kunnen bieden. Hoe vaak hebben mijn vrouw en ik in de loop der jaren al niet tegen elkaar gezegd: „Ons Kerkblaadje leeft van wonderen"! Dat is ook dit jaar weer ondubbelzinnig gebleken.

Graag willen wij het tarief van ons blad, zoals

220

dit voor 1973 gold, in het komende jaar te verhogen, zodat geen enkele lezer om zijn abonnement behoeft op te zeggen. Wij verzinnen voor onze lezers, die hiertoe financieel in staat zijn, wij echter in verband met de sterke en nog steeds stijgende kosten, aan de lezers van ons blad verbonden, in alle goedheid het vriendelijk verzoek om op vrijwilligheid hun abonnementsgeld te betalen. De administratrice zal hun hierin dankbaar zijn, zoals zij steeds heel dankbaar is voor elke gift, die op haar post wordt overgeschreven.

Ons Kerkblaadje heeft een zeer belangrijke en bijzonder toegewijde lezerskring, die ter dringend uitbreiding behoeft. Aan elke abonnee in het komende jaar één nieuw abonnement zou aanbrenge, zou het jaar 1974 voor ons blad een uitzonderlijk goed jaar worden. Het zou rekenen ook in dit opzicht op uw medewerking.

D. VAN

ONTVANGEN GIFTEN

Tot en met 5 november l.l. ontving de administratrice ten behoeve van ons blad de volgende giften, waarvan zij met zeer veel dank aan de gevers en geefsters vermelding doet:

BB te H f 25.—; mej. JV te V f 2.15; APJE te TA f 4.65; mevr. JA-V te U f 4.65; de heer JB te U f 4.65; de heer CT te U f 4.65; de heer MP te 's-Gr f 5.—; mevr. M te St.M f 2.15; mevr. AHK te 's-Gr f 10.—; bijschrift: voor de nummers ter gelegenheid van het 25-jarig regeringsjubileum van Koningin); de heer JRE te B f 3.65; GJT-M te A f 20.—; de heer JMB te U f 5.—; de heer ds. SG te U f 3.65; de heer R te R f 3.65; de heer PC te P f 4.65; GAvdN te A f 2.15; de heer ds. B te U f 2.15; de heer ds. CS te A f 1.—; de heer D te D f 4.65; de heer WvL te R f 0.65; CK te S f 0.65; de heer NvA te A f 50.—; GB-vS te B f 2.15; de heer PB te H f 10.—; de heer ds. JWvG te P f 15.—; de heer Z te U f 2.15; de heer DTjvdM te S f 2.65; JAW te U f 0.65; de heer ds. BD te 's-Gr f 10.—; mej. AK te S f 100.—; mej. BB te A f 10.—; mej. MB te A f 25.—; de heer HvdB te U f 10.—; mevr. JK-H te S f 4.65; de heer prof. dr. L te L f 5.—; de heer IW te A f 15.—; SCR te H f 15.—; de heer ds. JK te U f 10.—; NN te AadR f 10.—; de heer ds. CA te U f 25.—; de heer JHK te S f 25.—; dan mevr. MvdK te D f 20.—; mevr. LN-G te U f 10.—; de heer DThM te R f 18.65; de heer R te R f 4.65; de heer dr. WdenB te H f 25.—; JHS te A f 1.—; de heer ds. GJR te U f 10.—

Wordt